

SUÇLULARDA DİNİ DAVRANIŞLAR

Doç. Dr. Hüseyin PEKER
O.M.Ü. İlahiyat Fak.

A — Suçun Tanımı

Suç (Alm. : Verbrechen, İng. ve Fr. Crime) hukuk, sosyoloji, psikoloji, ahlâk, teoloji ve kriminoloji gibi değişik alanlarla ilgili, çok boyutlu ve genel bir kavramdır.

Suç kavramı ilk olarak ahlâkta yer almış¹ ve suç olayı, tarihin en eski devirlerinden beri her toplumda görülmüştür. Sayısı ne olursa olsun, bütün kültürlerde suçluluktan ve suçtan bahsedilmiş², ancak her zaman ve her toplumda aynı şey suç olarak kabul edilmemiştir³. Kuşkusuz bu durum, toplumlar arasındaki ve aynı toplumun değişik zamanlardaki değer ölçülerinin az çok farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

İşte sosyolojik, psikolojik hukukî, kriminolojik, dinî ve ahlâkî niteliği olan bir kavram durumunda bulunduğu için, suçu bütün bu açılardan tanımlamak imkânı vardır. Bu nedendir ki, konuyu bu yönlerden ele alan bilim adamları da suçu bu alanlarla ilgisi açısından tanımlamışlar ve böylece hukukî tanımlar yanında diğer alanlarla ilgili tanımlar da ortaya çıkmıştır.

Biz araştırmamıza, siyasî olanların dışında, Türk Ceza Kanunlarının suç saydığı fiilleri dahil etmiş bulunduğumuzdan, burada suçun sadece hukukî tanımını yapmakla yetineceğiz.

Sulhi Dönemezer, Sahir Erman ve Uğur Alacakaptan'a göre, hukukî yönden bir fiilin suç sayılabilmesi için o fiilde dört kurucu unsurun bulunması gerekir :

1 — Kanunî unsur (Fiilin kanundaki tarife uygunluğu).

2 — Hukuka aykırılık unsuru (Fiilin yapılmasına hukuk düzenince cezaz olmaması).

3 — Maddî unsur (Bir fiilin bulunması).

4 — Manevî unsur (Fiilin kusurlu olarak işlenmiş olması⁴).

Buna göre suçun tanımı da şöyle olmaktadır : «Suç isnad yeteneğine sahip bir kişinin kusurlu iradesinin yarattığı icrai veya ihmali bir hareketin meydana getirdiği, kanunda yazılı tipe uygun, hukuka aykırı ve müeyyide olarak bir cezanın uygulanmasını gerektiren bir eylemdir.»⁵

B — Problem ve Amaç

Suç insanları eski zamanlardan beri meşgul eden ve günümüzde de problem olma özelliğini koruyan bir davranıştır. Gerek dünyada gerekse ülkemizde suç oranları gittikçe artış göstermektedir. Bu artış, diğer bir çok memleketlerde olduğu gibi Türkiye'de de yıllık nüfus artış oranından daha hızlıdır.⁶ «Bugünkü bilânço, tarihin bir başka döneminden daha çok suç, daha çok cezaevi ve daha çok toplumsal suçlu bulunduğunu göstermektedir»⁷.

İnsan yaşayışının byütün belirtilerinde olduğu gibi suç işlemenin ve suçlardaki artışın da nedenleri şüphesiz çeşitlidir. «Genelde suç, failin genetik, kişilik ve çevre faktörlerinin sonucudur»⁸. Suçluluk sebeplerinin çevredeki sosyal ve siyasal değişimler kadar kişide aranmasının gerekliliği konusunda kriminologlar arasında geniş bir görüş birliği vardır.⁹ Bu nedenle ilk plânda, suç işleyen kişileri bütün özellikleriyle tanımak gerekir. Onların bilinmesi gereken özelliklerinden biri de dinî inanç ve davranış yönleridir. Çünkü dinî inanç (îman), insanın sosyal davranışı üzerinde tayin edici bir role sahiptir.¹⁰

«Din, hem bireyi hem de toplumları etkileyen sosyo-kültürel bir kurum»¹¹, insanın günlük hayatındaki davranışlarına yön veren bir faktördür¹². Belirli dinî inançlar ve tutumlar, ferdin diğer kimselerle olan ilişkilerini, ahlâkî davranış ve hükümlerini bir dereceye kadar şekillendirirler¹³. Çünkü din, insanın düşünce, duygu, irade, vicdan ve davranış gibi bütün kabiliyet ve eğilimlerine hitabetmektedir.

İşte bu nedendir ki, dine bağlılık derecesi ile suçluluk arasındaki ilişki üzerinde durulmuş ve bu konuda araştırmalar yapılmıştır.

Amerika'da Glueck'ler 500 suçlu üzerinde yaptıkları araştırma sonunda bunlardan ancak % 8,5'inin, mahkûm olmadan önce düzenli olarak kiliseye gittiklerini belirlemişlerdir.¹⁴

Ferri, tetkik ettiği katillerin pek çoğunun din duygusuna veya hiç olmazsa Allah inancına sahip olduklarını, fakat bu duygunun sapık bir şekil aldığını müşahede etmiştir.¹⁵

Lombroso bu konuda şöyle düşünür : «Çok kimse suçluların dinsiz olduklarına inanmaktadır. Çünkü din, suçü önleyici en büyük engeldir. Fakat bilâkis suçluların pek çoğu dindardır, ancak onlarda din duygusu daha ziyade suçun mânevî ortağı gibidir»¹⁶.

Garafalo'ya göre ise, «suç temayülleri taşıyan kimselerin ahlâkî üzerinde din hakîmiyet kurumaz. Suçlular ileriye görmezler, sadece halde yaşarlar. İhtiraslarını tatmin etmek söz konusu olduğu zaman ertesi gününü bile düşünmeyen birinin, öbür dünyadaki hayatı hesaplaması mümkün müdür?»¹⁷.

Ülkemizde bu konuda yapılmış geniş kapsamlı bir araştırma yoktur. Sadece suçlularla ilgili yapılan kriminolojik istatistik ve anket çalışmaları¹⁸ içerisinde, onların dinî yönlerine ait genel bazı bilgiler de öğrenilmeye çalışılmıştır. Fakat bunlar suçluların dinî davranışlarını tam olarak aksettirmekten uzaktır.

İşte biz bu araştırmayla, suçluların (siyasî olanların dışında) dinî davranışlarını belirlemeyi amaçlamış bulunuyoruz. Normalde, din suç işlemeyi aynı zamanda günah telâkki ettiği için, Allah'a ve öldükten sonra ceza veya mükâfat göreceğine inanan, ibadetlerini yapan bir insanın suç işlemesi gerekir. Acaba gerçekten böyle midir? Suç işleyenlerde Allah inancı, Cennet ve Cehennem inancı zayıf mıdır? Suç işleyenler, dinin yapınız diye emrettiği ibadetleri yapmıyor, dinin yapmayınız dediği birtakım davranışları yapıyorlar mıydı? İşte bu konular araştırmamızın problemini oluşturmaktadır.

C — Kapsam

Araştırmamızın kapsamı, Türkiye'de siyasî olanların dışında, ceza kanunlarının suç saydığı fiilleri işleyenlerin dinî davranışlarıdır. Bunun için cezaevlerinde tutuklu bulunan siyasî suçlular dışındaki mahkûmlar esas alınmış-

tır. Fakat bütün cezaevlerinde anket uygulamak oldukça zor ve imkânlarımız üstünde olduğundan araştırmamız, Ordu Yarı Açık ve Giresun Yarı Açık ve Kapalı Cezaevleri ile sınırlandırılmıştır.

Böylece anketimiz Ordu Yarı Açık Cezaevlerinde 165, Giresun Yarı Açık ve Kapalı Cezaevinde 298 olmak üzere toplam 463 mahkûma uygulanmıştır. Ancak dağıtılan anket formlarından 24'ü boş olarak doldurulmadan, 17'si ise eksik veya yanlış doldurularak iade edildiği, 15 mahkûm da suç işlemediklerini ifade ettikleri için değerlendirmeye alınmamıştır. Bu nedenle değerlendirmeye alınan anket sayısı toplam 407'dir.

Anket 5 Aralık 1986 tarihinde Ordu Yarıaçık Cezaevinde ve 6 Aralık 1986 tarihinde de Giresun Kapalı ve Yarı Açık Cezaevlerinde uygulanmıştır.

Özellikle cezaevleri arasında önemli ölçüde tutuklu nakli olduğu için¹⁹ cezaevlerinde Türkiye'nin her bölgesinden mahkûmlar bulunmaktadır. Bu nedenle anketimizin diğer suçluları da belirli ölçüde temsil edebileceğini söyleyebiliriz.

D — Varsayımlar

Araştırmamızın varsayımları şunlardır :

1. Suçlularda ibadet etme ve kendilerini dinî yönden değerlendirme, eleştiriye tabi tutma oranının düşük, dinin yasakladığı davranışları (içki içme, kumar oynama gibi) yapma oranının yüksek olacağı.

2. Hırsızlık ve ırza geçme gibi yüz kızartıcı suç işleyenlerde Allah inancı ve ibadet durumunun, adam öldürme ve yaralama suçu işleyenlere oranla daha zayıf olacağı varsayılmıştır.

E — Bulgular

1. Anket Uyguladığımız Kişilerin Bazı Genel Nitelikleri :

a) Suç Türü Yönünden Durumları :

ÇİZELGE 1. Suç Türlerine Göre Dağılım

Suç Türü	Sayı	Yüzde
Adam öldürme	216	53,07
Öldürmeye teşebbüs	8	1,96
Yaralama	33	8,10
Cinayete teşvik	2	0,49
Hırsızlık	65	15,97
Gasp	30	7,37
Dolandırıcılık	3	0,73
Irza geçme	21	5,15
Fiililivata	4	0,98
Kız kaçırma ve alıkoyma	15	3,68
Silah yakalatma	6	1,47
Uyuşturucu kullanma ve satma	3	0,73
Kaçakçılık	1	0,24
Toplam	407	100,0

Ankete katılan suçluların % 53,07'si adam öldürme, % 23,34'ü hırsızlık ve gasp suçu işlemişlerdir.

Adam öldürme, öldürmeye teşebbüs, yaralama ve cinayete teşvik şahsa ilişkin suç; hırsızlık, gasp ve dolandırıcılık, mala ilişkin suç; irza geçme, fiililivata, kız kaçırma ve alıkoyma ise cinsel suç kategorisinde ele alınabilir. Buna göre şahsa ilişkin suçların oranı % 63,62; mala ilişkin suçların oranı % 24,07; cinsel suç oranı ise % 9,81'dir.

b) Yaş Durumları :

Anket uyguladığımız suçlular, suç işledikleri zamanki yaşları yönünden 18 yaşından küçük, 18-25 arası, 25-35 arası, 35-50 arası ve 50'den yukarı olmak üzere beş devreye ayrılmıştır. Bunun nedeni, kişi 18 yaşına kadar ergenlik dönemini tamamlamakta ve gençlik dönemine girmektedir. Gençlik dönemi ise 25 yaşına kadar uzatılabilmekte ve bundan sonra yetişkinlik dönemi başlamaktadır.

ÇİZELGE 2. İşledikleri Zamanki Devrelerine Göre Dağılım

SUÇ TURU	SUÇ İŞLEME YAŞI											
	18 den küçük		18-25 arası		25-35 arası		35-50 arası		50 den yukarı		TOPLAM	
	Sayı	Yüz.	Sa.	Yüzde	Sa.	Yüz.	Sayı	Yüz.	Sayı	Yüz.	Sayı	Yüz.
Adam Öld.	8	3,70	65	30,09	93	43,05	44	20,37	6	2,77	216	100,0
Öld.Teşebb.			6	75,0	2	25,0					8	100,0
Yaralama	4	12,12	13	39,39	12	36,36	3	9,09	1	3,09	33	100,0
Cına.Teşvik							2	100,0			2	100,0
Hırsızlık	15	23,07	26	40,0	20	30,76	4	6,15			65	100,0
Gasp	4	13,33	16	53,33	9	27,27	1	3,33			30	100,0
Dolandırıc.					1	33,33	1	33,33	1	33,33	3	100,0
Irza Geçme	7	33,33	6	28,57	5	23,80	3	14,28			21	100,0
Fiililivata	3	75,0	1	25,0							4	100,0
Kız Kaçırma	1	6,66	8	53,33	3	20,0	2	13,33	1	6,66	15	100,0
Silah Yaka.			1	16,66	4	66,66	1	16,66			6	100,0
Uyuşt.Kull.					3	100,0					3	100,0
Kaçakçılık							1	100,0			1	100,0
TOPLAM	42	10,31	142	34,88	152	37,34	62	15,23	9	2,21	407	100,0

Görüldüğü gibi anket uyguladığımız kişilerde genel olarak suç işleme oranı en çok 25-35 yaşları arasındadır. Bunu 18-25 yaş arası izlemektedir.²⁰

Hırsızlık, gasp, kız kaçırma ve alıkoyma en çok 18-25 yaş arası dönemde yoğunlaşmakta, irza geçme ve fiililivata suçunda ise 18 yaşından küçüklerde daha fazla birikim görülmektedir.

c) Öğrenim Durumları :

ÇİZELGE 3. Öğrenim Durumuna Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	ÖĞRENİM DURUMLARI										TOPL.	
	Okuma-yazma biliyor		İlkokul mezunu		Ortaokul mezunu		Lise mezunu		Fakülte mezunu			Sayı
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Adam Öld.	22	10,18	161	74,53	23	10,64	10	4,62			216	
Öld. Teşebb.			6	75,0	1	12,50	1	12,50			8	
Yaralama	3	9,09	27	81,81	2	6,06	1	3,03			33	
Cin. Teşvik			1	50,0	1	50,0					2	
Hırsızlık	2	3,07	49	75,38	14	21,53					65	
Gasp	1	3,33	22	73,33	4	13,33	3	10,0			30	
Dolandırıc.			3	100,0							3	
Irza Geçme	2	9,52	11	52,38	7	33,33	1	4,76			21	
Fiililivata			2	50,0	2	50,0					4	
Kız Kaçırma	2	13,33	9	50,0	3	20,0	1	6,66			15	
Silah Yak.	2	33,33	2	33,33	2	33,33					6	
Uyuşt. Kul.			2	66,66	1	33,33					3	
Kaçakçılık			1	100,0							1	
TOPLAM	34	8,35	296	72,72	59	14,49	17	4,17			407	

Çizelgeden de anlaşılacağı gibi suçların % 72,72'si ilköğretim mezunudur. Anket uyguladığımız 407 suçlu arasında Fakülte mezunu yoktur ve lise mezunlarının oranı da % 4,17'dir.

Lise mezunlarının oranı adam öldürmelerde % 4,62, öldürmeye teşebbüs edenlerde % 12,50, yaralama suçu işleyenlerde % 3,03, gasp suçu işleyenlerde % 10, irza geçme suçu işleyenlerde % 4,76, kız kaçıranlarda % 6,66'dır. Cinayete teşvik, hırsızlık, dolandırıcılık, fiililivata, silah yakalama ve uyuşturucu suçu işleyenler arasında lise mezunu da yoktur.

Ancak buradan, öğrenim ve kültür düzeyi yüksek olanların suç işlemediği sonucu çıkarılmamalıdır. Lombroso'ya göre, aydınların suçluluğu daha ziyade hile tipinin vasıflarını taşır. Ona göre okuma-yazma bilmeyenlerde çocuk öldürme ve düşürme, hırsızlık, soygunculuk, kundakçılık çoğunluktadır. Az okumuşlarda zorlama, tehdit mektubu, mala ziyan ve yara-

lama çoktur. Orta okumuşlarda rüşvet verme, kalpazanlık ve yüksek tahsillilerde sahtekârlık, vazifeyi suistimal ve siyasi suçlar çoktur. Tahsil, suç işlemenin ince şekillerini buldurmaktadır²¹.

Öğretimin suç sayısı ve suç niteliği üzerindeki etkileri birçok tartışmalara konu olmuşsa da bugün artık öğretimin mülkiyete karşı işlenen suçlarda artırıcı bir etki yapmasına karşılık, şahıslar aleyhine işlenen suçlarda azaltıcı bir fonksiyon icra ettiği ve bir önem taşıdığı genellikle kabul edilmektedir.²²

d) Ekonomik Durumları :

ÇİZELGE 4. Ekonomik Durumlarına Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	EKONOMİK DURUMLARI										
	Zengin		Ortanın Üstü		Orta		Ortanın altı		Fakir		TOPL.
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Adam Öld.			12	5,55	60	27,77	57	26,38	87	40,27	216
Öld.Teşebb.			1	12,50	3	37,50	1	12,50	3	37,50	8
Yaralama			2	6,06	10	30,30	11	33,33	10	30,30	33
Cin.Teşvik					1	50,0	1	50,0			2
Hırsızlık			2	3,07	12	18,46	16	24,61	35	53,84	65
Gasp					6	20,0	13	43,33	11	36,66	30
Dolandırıc.					1	33,33	1	33,33	1	33,33	3
Irza Geçme			2	9,52	5	23,80	6	28,57	8	38,09	21
Filillivata			1	25,0	2	50,0			1	25,0	4
Kız Kaçırma			2	13,33	3	20,0	8	53,33	2	13,33	15
Silah Yaka.					2	33,33	1	16,66	3	50,0	6
Uyuştur.Kull.							1	33,33	2	66,66	3
Kaçakçılık									1	100,0	1
TOPLAM			22	5,40	105	25,79	116	28,50	164	40,29	407

Suçluların büyük bir çoğunluğunun fakir (% 40,29) ve ortanın altındaki (% 28,50) kişilerden oluştuğu görülmektedir. Ortanın üstünde bir gelire sahip olduğunu belirtenlerin oranı % 5,40 olup, zengin olduğunu işaretleleyen çıkmamıştır. Orta ve ortanın üstünde bir gelire sahip olanların oranı toplam % 31,19'dur.

Ortanın üstünde bir gelire sahip olduğunu belirtenlerde oranlar şöyle sıralanmaktadır : Fiililivata % 25,0; kız kaçırma ve alikoyma % 13,33; öldürmeye teşebbüs % 12,50; ırza geçme % 9,52; yaralama % 6,06; adam öldürme % 5,55; hırsızlık suçu işleyenlerde % 3,07'dir.

2. Dinî İnanç ve Davranış Durumları :

a) Allah'ın Varlığı İle İlgili İnanç Durumları

ÇİZELGE 5. Suç İşlemeden Önce Allah'ın Varlığına İnanç Yönünden Dağılım

SUÇ TURU	ALLAH'IN VARLIĞINA														
	Kesin olarak inanan		İnanan, fakat çözümediği hususlar olan		Kesinlikle inanamayan		İnanmayan, fakat çözümediği husus olan		Bu konuda şüphede olduğunda olan		Bu konuyla ilgilenmeyen		Bağka		TOPL.
	Sayı	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüz.	
Adam Old.	198	91,66	3	1,38	3	1,38			8	3,70	4	1,85			216
Öld.Teş.	7	87,5						1	12,50						8
Yaralama	28	84,84	3	9,09	1	3,03					1	3,03			33
Cin.Teş.	2	100,0													2
Hırsızlık	45	59,23	2	3,07	3	4,61			6	9,23	9	13,85			65
Gasp	20	56,66	1	3,33	2	6,66	1	3,33	2	6,66	4	13,33			30
Doland.	3	100,0													3
Irza Ge.	12	57,14	2	9,52	1	4,76			3	14,28	3	14,28			21
Fiililiv.	3	75,0									1	25,0			4
Kız Kaç.	15	100,0													15
Silah Y.	6	100,0													6
Uyşut.K.									1	33,33	2	66,66			3
Kaçakçı.	1	100,0													1
TOPLAM	340	83,53	11	2,70	10	2,45	1	0,24	21	5,15	24	5,89			407

Çizelgeden de anlaşılacağı gibi suçluların genelde % 83,53'ünün suç işlemeden önce Allah'ın varlığına kesin olarak inanmakta, % 2,45'inin ise kesin olarak inanmakta olduğu görülmüştür. Bu konuda şüpheli içinde olanların oranı % 5,15, bu konuyla ilgilenmeyenlerin oranı % 5,89'dur.

İnanan, fakat bu konuda kafasına takılan çözemediği hususlar olanları da dahil edersek, suçluların % 86,23'ünün suç işlemekten önce Allah'ın varlığına inandığı anlaşılmaktadır.

Allah inancının gasp, ırza geçme ve hırsızlık suçu işleyenlerde en düşük oranda olduğu görülmektedir.

b) Cennet ve Cehennemle İlgili İnanç Durumları

Anketimizdeki Cennet ve Cehennem inancıyla ilgili 23 üncü sorumuz ve düzenlenen alternatifler şöyledir :

— Cennet ve Cehennem inancınız aşağıdakilerden hangisine uygundur?

- () a — Öldükten sonra, bu dünyada Allah'ın emrini tutup iyi işler yapanlar Cennet'e, Allah'ın emrini tutmayıp kötü işler yapanlar Cehennem'e gidecektir.
- () b — Öldükten sonra Cennet'e veya Cehennem'e gitme diye bir şey yoktur; insanları iyilik yapmaya teşvik ve kötülükten uzaklaştırmak için insanlar tarafından uydurulmuştur.
- () c — Bence Cennet ve Cehennem bu dünyadadır. Yani dünya iyi ve rahat yaşayanlar için Cennet, fakirler için Cehennem'dir.
- () d — Başka inançta iseniz yazınız :

Bu sorulara verilen cevaplar şu şekilde dağılım göstermektedir :

ÇİZELGE 6. Cennet ve Cehennem İnancı Yönünden Dağılım

SUÇ TURU	CENNET VE CEHENNEM'E İNANÇ DURUMLARI										
	a maddesi ni işaret		b maddesi ni işaret		c maddesi ni işaretle.		b ve c maddesi ni işaretle.		Başka görüş bildirilen		TOPLAM
	Sayı	Yüzde	Sa.	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sa.	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Adam Öldürme	185	85,64	5	2,31	18	8,33	4	1,85	4	1,85	216
Öld. Teşebbüs	7	87,50			1	12,50					8
Yaralama	30	90,90	1	3,03	2	6,06					33
Cına.Teşvik	2	100,0									2
Hırsızlık	45	69,23	4	6,15	11	16,92	2	3,07	3	4,61	65
Gasp	21	70,0	2	6,66	5	16,66			2	6,66	30
Dolandırıcıl.	3	100,0									3
Irza Geçme	15	71,42	1	4,76	4	19,04			1	4,76	21
Fiillivata	3	75,0			1	25,0					4
Kız Kaçırma	15	100,0									15
Silah Yaka.	6	100,0									6
Uyuşt.Kulla.	1	33,33	1	33,33	1	33,33					3
Kaçakçılık	1	100,0									1
TOPLAM	334	82,06	14	3,43	43	10,56	6	1,47	10	2,45	407

Çizelgeden de anlaşılacağı gibi suçluların % 82,06'sı Cennet ve Cehennem inanmaktadır. Uyuşturucu kullanma, hırsızlık, gasp ve irza geçme suçu işleyenlerde Cennet ve Cehennem inanmama oranı diğerlerine göre daha yüksektir.

Cennet ve Cehennem inanmayanların oranı uyuşturucu kullananlarda % 66,66; fiillivata suçu işleyenlerde % 25,0; irza geçme suçu işleyenlerde % 23,8; gasp suçu işleyenlerde % 23,32; hırsızlık suçu işleyenlerde % 23,07; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 12,50; adam öldürenlerde % 10,64; yaralama suçu işleyenlerde % 9,09'dur.

Bu konuda başka görüş bildiren 10 kişiden biri (hırsızlık) «hiç birine inanmadığını», üçü (adam öldürme 2, hırsızlık 1) «bu konuda kesin bir inancı olmadığını», dördü (adam öldürme 1, gasp 2, hırsızlık 1) «şüpheli olduğunu» belirtirken, bir kişi (ırza geçme) «bir bakıma dünyada rahat yaşamak da bir cennettir» şeklinde, bir kişi de (adam öldürme) «kötülük yapanlar cehenneme gidecekler ve tabii ki çatır çatır yanacaklar» şeklinde görüş bildirmişlerdir.

c) Namaz Kılma Durumları:

ÇİZELGE 7. Suç İşlemeden Önceki Namaz Kılma Durumuna Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	NAMAZ KILMA DURUMU												Topl. Sayı
	Beş vakit ve nafile		Beş vakit kılan		Cuma ve bayram namazı kılan		Sadece bayram namazını kılan		Ara-sıra namaz kılan		Hiç namaz kılmayan		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüz.	Sa.	Yüz.	Sayı	Yüzde	Sa.	Yüz.	Sa.	Yüzde	
Adam Öld.	14	6,48	27	12,5	64	29,62	43	19,90	19	8,79	49	22,68	216
Öld.Teş.	1	12,50	1	12,5	1	12,5	2	25,0	1	12,5	2	25,0	8
Cin.Teşv.					2	100,0							2
Yaralama	2	6,06	3	9,09	7	21,21	8	24,24	4	12,12	9	27,27	33
Hırsızlık			1	1,53	6	9,23	16	24,61	3	4,61	39	60,0	65
Gasp	1	3,33			4	13,33	7	23,33	1	3,33	17	51,51	30
Doland.			1	33,3			2	66,66					3
Irza Geçme			2	9,52	1	4,76	5	23,80	2	9,52	11	52,38	21
Fiililiya							2	50,0			2	50,0	4
Kız Kaçır.			2	13,33	3	20,0	4	26,66	2	13,33	4	26,66	15
Silah Ya.			1	16,66	3	50,0	2	33,33					6
Uyuşt.Ku.							1	33,33			2	66,66	3
Kaçakçılı.							1	100,0					1
TOPLAM	18	4,42	38	9,33	91	22,35	93	22,85	32	7,86	135	33,16	407

Suçluların suç işlemeden önce % 13,75'inin beş vakit namaz kılmakta, % 22,35'inin cuma ve bayram namazlarını kılmakta, % 30,71'inin sadece bayram namazı veya ara sıra namaz kılmakta, % 33,16'sının ise hiç namaz kılmamakta olduğu görülmüştür. Sadece bayram namazı kılanlarla hiç namaz kılmayanların oranı toplam % 56,01'dir.

Hiç namaz kılmayanların oranı uyuşturucu kullananlarda % 66, hırsızlık suçu işleyenlerde % 60, ırza geçme suçu işleyenlerde % 52,38; gasp suçu işleyenlerde % 51,51 ile diğer suçlulardan oldukça yüksektir.

d) Oruç Tutma Durumları :

ÇİZELGE 8. Suç İşlemeden Önceki Oruç Tutma Durumuna Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	ORUÇ TUTMA DURUMU									
	Ramazanda ve diğer bazı		Ramazanda devamlı		Ramazanda ara sıra		Hiç oruç tutmayan		TOPLAM	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Adam Öld.	17	7,87	130	60,18	21	10,64	46	21,29	216	100,0
Öld.Teşebb.	1	12,50	4	50,0	2	25,0	1	12,50	8	100,0
Yaralama	2	6,06	22	66,66	3	9,09	6	18,18	33	100,0
Cina.Teşvik			2	100,0					2	100,0
Hırsızlık			16	24,61	7	10,76	42	64,61	65	100,0
Gasp	1	3,33	9	30,0	3	10,0	17	56,66	30	100,0
Dolandırıc.			1	33,33	1	33,33	1	33,33	3	100,0
Irza Geçme			8	38,09	3	14,28	10	47,61	21	100,0
Filillivata			1	25,0	1	25,0	2	50,0	4	100,0
Kız Kaçırma			9	60,0	2	13,33	4	26,66	15	100,0
Silah Yaka.			5	83,33	1	16,66			6	100,0
Uyuşt.Kull.					1	33,33	2	66,66	3	100,0
Kaçakçılık			1	100,0					1	100,0
TOPLAM	21	5,15	208	51,10	47	11,54	131	32,18	407	100,0

Suç işlemeden önce suçluların % 56,25'inin Ramazanda devamlı oruç tutmakta, % 11,54'ünün bazan oruç tutmakta, % 32,18'inin ise hiç oruç tutmamakta olduğu görülmüştür.

Hiç oruç tutmayanların oranı, uyuşturucu kullananlarda % 66,66; hırsızlık suçu işleyenlerde % 64,61; gasp suçu işleyenlerde % 56,66; ırza geçme suçu işleyenlerde % 47,61 iken, adam öldürenlerde % 21,29; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 12,50 ve yaralama suçu işleyenlerde % 18,18'dir.

Görüldüğü gibi hiç oruç tutmayanların sayısı, uyuşturucu, hırsızlık, gasp ve irza geçme suçu işleyenlerde diğerlerine oranla oldukça yüksektir.

3. Suç İşlemeden Önce İçki ve Kumar Oynama Durumları:

a) İçki İçme Durumları:

ÇİZELGE 9. İçki İçme Durumlarına Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	İÇKİ İÇME DURUMU							
	Sık sık		Ara sıra		Hiç		TOPLAM	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Adam Öld.	23	10,64	139	64,35	54	25,0	216	100,0
Öld. Teşebb.	1	12,50	5	62,50	2	25,0	8	100,0
Yaralama	3	9,09	25	75,75	5	15,15	33	100,0
cin. Teşvik			1	50,0	1	50,0	2	100,0
Hırsızlık	12	18,46	49	75,38	4	6,15	65	100,0
Gasp	5	16,66	22	73,33	3	10,0	30	100,0
Dolandırıc.			2	66,66	1	33,33	3	100,0
Irza Geçme	4	19,04	15	71,42	2	9,52	21	100,0
Filillivata			4	100,0			4	100,0
KızKaçırma			12	80,0	3	20,0	15	100,0
Silah Yaka.			4	66,66	2	33,33	6	100,0
Uyuştur.Kull.	1	33,33	2	66,66			3	100,0
Kaçakçılık			1	100,0			1	100,0
TOPLAM	49	12,03	281	69,04	77	18,91	407	100,0

Çizelgeden de anlaşılacağı gibi suçluların sadece % 18,91'i hiç içki içmediğini belirtirken, ara-sıra içki içenlerin oranı % 69,04; sık sık içki içenlerin oranı ise % 12,03'tür. Bu da suçlularda içki içme oranının yüksek olduğunu göstermektedir.²³

Hiç içki içmeyenlerin oranı, silah yakalatma ve dolandırıcılık suçu işleyenlerde % 33,33; adam öldürme ve öldürmeye teşebbüs suçu işleyenlerde % 25, yaralama suçu işleyenlerde % 15,15; gasp suçu işleyenlerde

% 10, irza geçme suçu işleyenlerde % 9,52 ve hırsızlık suçu işleyenlerde % 6,15'tir. Böylece hiç içki içmeyenlerin oranının hırsızlık suçu işleyenlerde en az düzeyde olduğu görülmektedir.

Bu konuda açıklamada bulunan bir kişi şunları yazmıştı : «Sık sık içerdim. Ama hâşâ Allah tokatı vurunca soluğu dört duvar arasında buldum. Zaten kötülüğün ana temeli içkidir. Şahsen içki kurbanıyım.» (Adam öldürme).

b) Kumar Oynama Durumları :

ÇİZELGE 10. Kumar Oynama Durumlarına Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	KUMAR OYNAMA DURUMU									
	Sık sık		Ara sıra		Eğlencesine		Hiç		TOPLAM	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Adam Öld.	6	2,77	53	24,53	119	55,09	38	17,59	216	100,0
Öld. Teşeb.	1	12,50	2	25,0	3	37,5	2	25,0	8	100,0
Yaralama	2	6,06	8	24,24	17	51,51	5	15,15	33	100,0
Hırsızlık	4	6,15	16	24,61	42	64,61	3	4,61	65	100,0
Gasp	3	10,0	7	23,33	19	63,33	1	3,33	30	100,0
Doland.			1	33,33	1	33,33	1	33,33	3	100,0
Irza Geçme	2	9,52	7	33,33	11	52,38	1	4,76	21	100,0
Fililiva.					4	100,0			4	100,0
Kız Kaç.	1	6,66	4	26,66	8	53,33	2	13,33	15	100,0
Sılah ya.			2	33,33	3	50,0	1	16,66	6	100,0
Uyuş.Kul.					2	66,66	1	33,33	3	100,0
Kaçakçılık			1	100,0					1	100,0
Cin. Teşvik					1	50,0	1	50,0	2	100,0
TOPLAM	19	4,66	111	27,27	230	56,51	56	13,75	407	100,0

Görüldüğü gibi suçluların çoğunluğu (% 56,61) sadece eğlencesine oyun oynadıklarını belirtmişlerdir. Ara sıra kumar oynayanların oranı % 27,27; sık sık kumar oynayanların oranı % 4,66; hiç kumar oynamayanların oranı ise % 13,75'tir.

Kumar oynama yönünden suç türleri arasında önemli bir fark görülmemiştir.

4. Suç İşlemeden Önce Dinî Yönden Kendilerini Değerlendirip Değerlendirmeme Durumları :

Suçluların, suç işlemeden önce kendilerini dinî yönden değerlendirme, eleştiriye tabi tutup tutmadıklarıyla ilgili olarak sorduğumuz soruya verilen cevapları bir çizelgede göstermeye çalışalım.

ÇİZELGE 11. Dinî Yönden Kendilerini Değerlendirme Durumuna Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	DİNİ YÖNDEN KENDİSİNİ									
	Sık sık değerlend.		Zaman zaman Değerlendir.		Çok az Değerlend.		Hiç değerlend.		TOPLAM	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Adam Öld.	34	15,74	71	32,87	64	29,62	47	21,75	216	100,0
Öld. Teşeb.	2	25,0	3	37,50	1	12,5	2	25,0	8	100,0
Yaralama	4	12,12	12	33,36	10	30,30	7	21,21	33	100,0
Cin. Teşvik			1	50,0	1	50,0			2	100,0
Hırsızlık			7	10,76	25	38,46	33	50,76	65	100,0
Gasp	1	3,33	5	16,66	10	33,33	14	46,66	30	100,0
Dolandırıcı.			2	66,66	1	33,33			3	100,0
Irza Geçme			3	14,28	9	42,85	9	42,85	21	100,0
Fiililiva.					2	50,0	2	50,0	4	100,0
Kız Kaç.			8	53,33	3	20,0	4	26,66	15	100,0
Silah Yak.	1	16,66	3	50,0	2	33,33			6	100,0
Uyuşt. Kul.					1	33,33	2	66,66	3	100,0
Kaçakçılık			1	100,0					1	100,0
TOPLAM	42	10,31	116	28,50	129	31,69	120	29,48	407	100,0

Bu soruyla ilgili olarak dört kişi ayrıca şu açıklamalarda bulunmuşlardır :

«Suç işledikten sonra pişman oldum ve çok üzgünüm.» (Adam öldürme)

«Gördüm ki imamları, hacıları, hocaları, tamamen eğri yolda, ilgilenmiyorum.» (Adam öldürme)

«Yaşım küçük olduğu için bu tip duygulardan uzak kalıyordum.» (Adam öldürme, yaş : 16)

«Maddi sıkıntılarım gereği, değil kendimi değerlendirmek, yaşamdan habersizdim.» (Hırsızlık)

Çizelgeden de görülebileceği gibi suçluların çoğunluğunun (% 61,17) suç işlemekten önce kendilerini dinî yönden çok az veya hiç değerlendirmeye tabi tutmadıkları anlaşılmaktadır. Dinî yönden kendilerini zaman zaman değerlendiren ve hatalı hareketlerinden pişmanlık duyanların oranı % 28,50; sık sık değerlendirenlerin oranı ise % 10,31'dir.

Dinî yönden kendilerini çok az değerlendiren veya hiç değerlendirmeyenlerin oranı, uyuşturucu madde kullananlarda ve fiililivata suçu işleyenlerde % 100, hırsızlık suçu işleyenlerde % 89,22; ırza geçme suçu işleyenlerde % 85,7; gasp suçu işleyenlerde % 79,99; yaralama suçu işleyenlerde % 51,51; adam öldürenlerde % 51,37; öldürmeye teşebbüs edenlerde ise % 37,50'dir.

5. İşledikleri Suçun Günah Olduğuna İnanma ve Suçu İşleme Nedenleri

Bu konuya geçmeden önce günah kavramı hakkında kısaca açıklamada bulunmayı yararlı görüyoruz.

Aslen farça olan²⁴ günah kelimesi (Alm.Sünde) Türkçe şu anlamlara gelmektedir: 1. Dince suç sayılan iş ya da davranış. «İçki içmek İslâm dinince günahdır» cümlesinde günah bu anlamdadır. 2. Herkesin vicdanını inciten iş. «Yazık, bu adama bu kadar eziyet etmek günahdır.» cümlesi de bu anlamdadır. 3. Sorumluluk, vebal. «Ben söyleyim de günah benden gitsin» cümlesinde de günah sorumluluk anlamında kullanılmıştır.²⁵

Terim olarak, «dinî bir emrin ihlâli»,²⁶ «dinî kurallara muhalefet»²⁷ günah olarak nitelendirilmektedir.

Böylece günah, insanın dinî değerlerine aykırı olan²⁸ ve dinen suç olarak kabul edilen²⁹ davranıştır.

Araştırmamızın kapsamı içine giren suçlar, aynı zamanda İslâm dinince de suç kabul edilmekte ve günah olarak nitelendirilmektedir. Bu nedenle suçluların, işledikleri suçun günah olduğuna inanıp inanmadıklarını ve eğer günah olduğuna inanıyorlarsa bu suçu neden işlediklerini, inanmıyorlarsa bu suçu neden kabul etmediklerini öğrenmeye çalıştık.

a) Günah Olduğuna İnanıp İnanmama Durumları :

ÇİZELGE 12. İşledikleri Suçun Günah Olduğuna İnanma Durumuna Göre Dağılım

SUÇ TÜRÜ	İŞLEDİKLERİ SUÇUN GÜNAH OLDUĞUNA							TOPLAM	
	İnanan		İnanmayan		Kesin İnanıcı Olmayan		Sayı	Yüzde	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde			
Adam Öldürme	164	75,92	31	14,35	21	9,72	216	100,0	
Öld. Teşebbüs	6	75,0	2	25,0			8	100,0	
Yaralama	28	84,84	3	9,09	2	6,06	33	100,0	
Cinayete Teşv.	2	100,0					2	100,0	
Hırsızlık	46	70,76	16	24,61	3	4,61	65	100,0	
Gasp	22	73,33	7	23,33	1	3,33	30	100,0	
Dolandırıcılık	1	33,33	2	66,66			3	100,0	
Irza Geçme	16	76,19	5	23,60			21	100,0	
Filillivata	3	75,0	1	25,0			4	100,0	
Kız Kaçırma	9	60,0	6	40,0			15	100,0	
Silah Yakalat.	1	16,66	5	83,33			6	100,0	
Uyuşturucu k.	1	33,33	2	66,66			3	100,0	
Kaçakçılık	1	100,0					1	100,0	
TOPLAM	300	73,71	80	19,63	27	6,63	407	100,0	

Görüldüğü gibi suçluların büyük çoğunluğu (% 73,71) suç işledikleri sırada bu suçun günah olduğuna inandıklarını belirtmişlerdir. İşledikleri suçun günah olduğuna inanmayanların oranı ise % 6,63'tür.

Günah olduğuna inanmayanlarda en yüksek oran silâh yakalatma suçu işleyenlerdedir (% 83,33). Bu oran dolandırıcılık ve uyuşturucu suçu işleyenlerde % 40, öldürmeye teşebbüs edenlerde % 25, hırsızlık suçu işleyenlerde % 24,61; gasp suçu işleyenlerde % 23,33; adam öldürenlerde % 14,35'tir.

b) Günah Olduğuna İnananların Bu Suçu Neden İşledikleri :

ÇİZELGE 13. Günah Olduğuna İnananların Suçu İşleme Nedenine Göre Dağılım.

SUÇ TÜRÜ	GÜNAH OLDUĞUNA İNANDIĞI HALDE SUÇU NEDEN İŞLEDİĞİ									
	İşlemeğe mecbur kaldım, başka çarem yoktu		Haksız ben olmadığım için günah alacağımı sanmıyorum		Suçun kendisi günah ama ben günah değil sevap aldığıma inanıyorum		Çevremın etkisinde kaldım, fazla düşünmedim		TOPLAM	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Adam Öld.	105	56,75	39	21,08	17	9,18	24	12,97	185	100,0
Öld.Teşeb.	2	33,33	3	50,0	1	16,66			6	100,0
Yaralama	18	60,0	10	33,33	1	3,33	1	3,33	30	100,0
Cin.Teşyi.			1	50,0	1	50,0			2	100,0
Hırsızlık	13	26,53	8	16,32	6	12,24	22	44,89	49	100,0
Gasp	8	34,78	6	26,08			9	39,13	23	100,0
Dolandırıcı.	1	100,0							1	100,0
Irza Geçme	1	6,66	4	26,66			10	66,66	15	100,0
Filillivlat							3	100,0	3	100,0
Kız Kaçırma	5	55,55			2	22,22	2	22,22	9	100,0
Silah Yak.							1	100,0	1	100,0
Uyuşt.Kul.							1	100,0	1	100,0
Kaçakçılık	-		-		-		-		-	
TOPLAM	153	47,07	71	21,84	28	8,61	73	22,46	325	100,0

Daha önce, işledikleri suçun günah olup olmadığı konusunda kesin bir inanca sahip olmadıklarını belirten 27 kişi de bu soruyu cevaplandırmış, irza geçme suçu işleyen bir kişi ile kaçakçılık suçu işleyen bir kişi cevaplandırmamıştır.

Çizelgeden de görülebileceği gibi işledikleri suçun günah olduğuna inanan suçluların genel olarak % 47,07'si «bu suçu işlemeğe mecbur kaldıklarını, başka çareleri olmadığını» belirtmişlerdir. Haksız olmadıkları için günah da alacaklarını sanmadıkları inancında olanların oranı % 21,84; çevresinin etkisinde kalıp fazla düşünmediğinden bu suçu işlediklerini be-

lirtenlerin oranı ise % 22,46'dır. Suçun kendisinin günah olduğuna; ancak bu suçu işlemekle günah değil, aksine sevap aldığına inananların oranı ise % 8,61'dir.

Böylece, suçun kendisini günah kabul etmekle beraber, yaptıkları hareketin günah olmadığına inananların oranı toplam % 30,45 olmaktadır. Bu oran adam öldürenlerde % 21,26; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 66,66; yaralama suçu işleyenlerde % 36,66; cinayete teşvik edenlerde % 100, hırsızlık yapanlarda % 28,56; gasp suçu işleyenlerde % 26,08; kız kaçırma suçu işleyenlerde % 22,22'dir.

Ayrıca, «İşlemeğe mecbur kaldım, başka çarem yoktu» diyenler, adam öldürenlerde % 56,75; yaralama suçu işleyenlerde % 60, kız kaçırma suçu işleyenlerde % 55,55 ile en yüksek oranda olmasına karşılık, «çevresinin etkisinde kaldığı ve fazla düşünemediği için bu suçu işlediğini» belirtenler, fiililivata suçlularında % 100, ırza geçme suçu işleyenlerde % 66,66, hırsızlık suçu işleyenlerde % 44,89 ve gasp suçu işleyenlerde % 39,13 ile en yüksek orandadır.

Bu soruyla ilgili olarak 79 kişi (adam öldürme 55, hırsızlık 7, kız kaçırma 5, yaralama 3, gasp 3, öldürmeye teşebbüs 2, ırza geçme 2, uyuşturucu kullanma ve satma 1, silah yakalatma 1) günah olduğuna inandığı halde suçu neden işledikleri hakkında ayrıca açıklamalarda bulunmuşlardır. Konuya açıklık getirmek ve objektif bir yorum yapabilmek için bu açıklamaları aynen vermeyi uygun görüyoruz :

«Kardeşimi vurdukları için ben de mecburen işlemek durumunda kaldım.» (Adam öldürme)

«Suçum, bir toplumda sohbet esnasında anında olduğundan, o an için bir şey düşünemedim. İşlemiş olduğum suç günahdır. Bunun bedelini karşı tarafa maddi yönden ödedim. Fakat yine de günahkârim. Madurun çocuklarını yetim bıraktım.» (Adam öldürme)

«Küfür için öldürdüm. O anda kendimi tutamadım. Cezayı filan gözüm görmedi. Suç anda insan günahı hatırlayamıyor.» (Adam öldürme)

«Arazi yüzünden oldu.» (Adam öldürme)

«Başta bütünüyle cahillik ve toplumun başıboş bir Türkiye olmasından kaynaklanmıştır.» (Adam öldürme)

«İşlemeğe mecbur olduğum için işledim.» (Adam öldürme)

«Annemi babamı kandırıp bana karşı koz olarak kullandılar. Ben de öldürdüm.» (Adam öldürme)

- Öldürdüğüm adam pezevenkti, karısını satıyordu.»
- Bir anlık öfke sonucu.» (Adam öldürme)
- Kendim ölüyordum, mecbur kaldım.» (Adam öldürme)
- Bunalım ve stres. İstemiyerek oldu. Âni sınırdan.» (Adam öldürme)
- Öldürdüm. Adam ırz düşmanı idi. Öldürmek amacım yoktu.»
- Bilmiyerek kaza ile oldu.» (Adam öldürme)
- Yolum kesildi.» (Adam öldürme)
- Hakarete uğradım ve devamlı olarak tahrik edildim.» (Adam öldürme).
- Âniden çıkan tartışma yüzünden olayımız meydana geldi.» (Adam öldürme).
- O maktül beni öldürüyordu, ben öldürdüm.»
- Kişisel sürtüşmeden kaynaklanan özel bir nedendendi.» (Adam öldürme).
- İçkili idim.» (Adam öldürme)
- Kaza sonucu oldu.» (Adam öldürme)
- Âniden oldu.» (Adam öldürme)
- Namus meselesi olduğu için irademe sahip olamadım.» (Adam öldürme).
- Bana saldırdılar.» (Adam öldürme)
- Kendi canımı kurtarmak için öldürdüm.»
- Anında gelişti. Adam öldürmeye karşıyım. Sebebi dedikodu.» (Adam öldürme).
- Yaramaz adamdı. Kendinden başkası onun için yoktu dünyada.» (Adam öldürme).
- Çaresiz kaldım.» (Adam öldürme)
- Çok büyük haksızlığa uğradım.» (Adam öldürme)
- Ekonomik ve diğer nedenlerle çok gerektiği için, zorunlulukt.» (Adam öldürme).

«Günah olduğumu biliyordum, ama çaresizdim, pişmanım.» (Adam öldürme).

«Adam öldürmek günahdır. Fakat tahrik edildim. Namussuz, yaramaz bir adamdı.»

«Aslâ öldürmek niyetim yoktu, sadece tedbirsizlik, Allah'ın emri, kaderim.»

«Kaza ile işledim.» (Adam öldürme)

«İradem dışında kazaen meydana geldi. Ancak adalet mekanizması... Bazı suçlar adaletin yanlış tecellisidir. İşte bu anda Allah'tan yardım bekledim, sonuç sıfır.» (Adam öldürme)

«Cahil olduğum için bu olayı yapmam gerektiğine inandırdılar. Benim öldürdüğüm insanın bizim toplumda yeri yoktu. Yani kötü bir insandı.»

«Çok âni oldu. Babamla komşumuz arazi yüzünden kavga ederken, babamın «Öldürüyor beni yetiş» demesiyle bir el ateş ettim ve öldürdüm. Çok pişmanım.»

«Oğlu babamı öldürmüştü. Bir gün yolda karşı karşıya gelince ben de onu öldürdüm. Babamın kanı yerde kalmadı. Adam öldürmek günah ama dinde de kısas da var.»

«Benim Allah'ıma ve peygamberime karşı da hakaret edince suçu işledim.» (Adam öldürme)

«Sarhoşlukla kaza ile işlemiş bulunuyorum.» (Adam öldürme)

«Kazara oldu.» (Adam öldürme)

«Adamın karısı başkalarıyla dost hayatı yaşıyordu. Karıyı öldürüp başını belâyaya soktu. Dolmuş etti. Bana sebep oldu. Karşı tarafın Allah korkusu olmayışı bu durumu yarattı. Evleri fuhuş yuvasıydı.» (Adam öldürme)

«Bir canlının ölümüne neden olduğumdan dolayı bence günah işledim.» (Adam öldürme)

«Başkalarının teşvikiyle mahalle ve arazi yolumu davalı kişi kapattı.» (Adam öldürme)

«İşlediğim suç mutlaka günahdır. Ama mecbur kalınca işler değişir. Şu dünyada insanlar arasında haklı haksız ayrılıyor. İşlediğim suçun günahı»

hını ancak Allah bilir. Bu suçu işleyen benim, işleten ölen. Bütün günahını Allah, bende ise bana, ölede ise ölene mutlaka öbür dünyada verecek.»

«İşlediğim suçun günah olduğuna inanıyorum. Yalnız mecbur kalarak işledim. Yanı istemeyerek. Yoksa o beni öldürecekti.» (Adam öldürme).

«Suç işlerken günahı sevabı düşünemezdim.» (Ad. öl.)

«Suç işledim, günah işledim.» (Adam öldürme)

«Mecbur kaldığımdan işlediğim suç için günahını sevabını Allah bilir.» (Adam öldürme).

«Suç toplumundu. Bende de vardı.» (Adam öldürme)

«Haklı olsam bile günah, ama mecbur kaldım.» (Ad. öl.)

«Mecbur kaldım, hiç günahım yok. Yolumu kestiler.» (Adam öldürme).

«Suç günah ama Allah insanın bir yönden kaderini çizmiş. Takdiri ilâhî böyleydi. Kader ve irade diye bir yönden kendimizi böyle avutuyoruz.» (Adam öldürme).

«Adam öldürmek dinimizde günahdır. Fakat insanlar üzerinde zulüm edenin katli vaciptir. Allah günahımızı affetsin.» (Adam öldürme)

«Suçum kastî değil, tedbirsizlik. Suç işlemek istemiyordum.» Ad. öl.)

«Kendimin haksız olmadığımı kanaatindeyim. En iyisini Allah bilir.» (Öldürmeye teşebbüs).

«Suç sebebi alkoldür.» (Öldürmeye teşebbüs)

«Ailevi huzurumu kaçırdılar. Benim yuvamı yıktılar. Karşımdakilerin durumuna göre ben onlar kadar günah işlemedim.» (Yaralama)

«Suç denilen şey günahdır. Haklı da olsan haksız da olsan günahdır.» (Yaralama).

«Adam yaralama veya öldürme günahdır. Fakat mecburi hallerde olduğunda, Allah huzurunda onu O bilir.» (Yaralama)

«İş bulamadım.» (Hırsızlık)

«Arkadaşlarımın etkisi çoktur.» (Hırsızlık)

«Arkadaşımın kurbanıyım.» (Hırsızlık)

«Yaptığım suç günahdır ve cahilliğimin yüzünden yaptım. Macera olsun diye işledim bu suç.» (Hırsızlık)

«Maddiyatın rolü vardır. Fakat en önemlisi manevi bunalımlar sonucu.» (Hırsızlık)

«Fakirlikten, başka hiçbir gelirim olmadığından.» (Hırsızlık)

«Tek toplumun ve talihsizliğin nedeni. (Hırsızlık).

«Ekonomik sebepler yüzünden. Ekonomik durumum kötü olduğu için bu suçu işledim.» (Gasp)

«Maddi yönden sıkıntı çektiğim için suç işledim.» (Gasp)

«Almam gerekti. Yaşantımın kuralı böyleydi.» (Gasp)

«Suç olarak görmüyorum.» (Kız kaçırma)

«Evlenmek için kaçırdım. Kızı bana vermeyince bu yola başvurdum.» (Kız kaçırma)

«Sevdiğim kız bana vermiyorlardı. Alıp kaçırmaktan başka çarem yoktu. Çünkü birbimizi seviyorduk.» (Kız kaçırma)

«Kızla birbirimizi seviyorduk, evlenecektik. Ancak babası karşı çıkınca kaçırmak zorunda kaldım.» (Kız kaçırma)

«Günahlık bir suçum yok.» (Kız kaçırma)

«Ben bu suçu tehdit ile yaptım, ama yine de pişmanım.» (Irza geçme)

«İşlediğim suçta her hangi bir günah durumu yok.» (Irza geçme)

«Bulunmuş olduğum çevre suça teşvik etmiştir.» (Uyuşturucu kul.)

«Cahilliğimin kurbanıyım.» (Silâh yakalatma)

c) Günah Olduğuna İnanmayanların; Bu Suçu Neden Günah Kabul Etmedikleri :

İşledikleri suçu günah kabul etmeyenlerin yarıdan fazlasının (% 55,0) kendilerini haksız bulmadıkları için böyle bir inanca sahip oldukları görülmektedir. Yapılan bir haksızlığın intikamını aldığı için işlediği suçu günah kabul etmeyenlerin oranı % 17,50; işlediği suçla adaleti yerine getirdiğini ve bu nedenle günah almayacağını belirtenlerin oranı ise % 15'dir.

Fililitvata, irza geçme ve uyuşturucu kullanma suçu işleyenler dışındaki tüm suçlularda «haksız ben değilim ki işlediğim suç günah olsun» düşüncesi en yüksek orandadır.

ÇİZELGE 14. İşledikleri Suçu Neden Günah Kabul Etmedikleri Yönünden Dağılım.

SUÇ TURU	GÜNAH KABUL ETMEME NEDENİ										
	Haksız ben değilim ki işlediğim suç günah olsun.		Ben, toplumun suç saydığı bu hareketi yapmakla günah işlemiş değil, adaletli yerine getirmiş oldum.		Yapılan bir haksızlığın intikamını aldım, bu günah değildir.		Günah sevap diye bir şeye inanmıyorum.		Başka görüş bildirenler		TOPL.
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Adam Öld.	16	51,61	5	16,12	7	22,58	2	6,45	1	3,22	31
Öld.Teşebb.	1	50,0							1	50,0	2
Yaralama	2	66,66					1	33,33			3
Cına.Teşvik	-		-		-		-		-		-
Hırsızlık	7	43,75	4	25,0	4	25,0	1	6,25			16
Gasp	4	57,14	1	14,28	1	14,28	1	14,28			7
Dolandırcı.	2	100,0									2
Irza Geçme	2	40,0	1	20,0	2	40,0					5
Filillivata							1	100,0			1
Kız Kaçırma	4	66,66	1	16,66					1	16,66	6
Silah Yaka.	5	100,0									5
Uyuşt.Kull.	1	50,0					1	50,0			2
Kaçakçılık	-		-		-		-		-		-
TOPLAM	44	55,0	12	15,0	14	17,50	7	8,75	3	3,75	80

Bu konuda başka görüş beyan eden üç suçlunun açıklamaları şöyledir:

«Her işlenen suç günah değildir.» (Adam öldürme).

«Dini yönden yaptığım suçtan pişmanlık duymadım. Çünkü amacım yuva kurmaktı. Bu da günah değildir.» (Kız kaçırma).

«Ben suç işlemedim ki. Kimseyi öldürme ve yaralama yapmadım. Sadece silah attım, o kadar.» (Öldürmeye teşebbüs)

Ayrıca 13 suçlu, işaretledikleri alternatiflerin yanında başka açıklamalarda da bulunmuşlardır. Bu açıklamalar da şöyledir :

«Benim işlediğim suça Allah günah yazmayacağına inanarak, haklı olduğumu bilerek suç işledim.» (Adam öldürme)

«Namus yüzünden işledim, öldürmem şarttı ve öyle birisini öldürdüm için günah alacağımı sanmıyorum.»

«İşlediğim suçun günah olduğuna inanmıyorum. Öldürmem şarttı. Çünkü İslâm'da kisas vardır. Kisas insanları suçlardan caydırır. Şimdiki kanunlar gibi değil.»

«Bir kişi kendini büyültüp karşısındakini hâkir görüp onurunu kırsa siz düşünün.» (Adam öldürme)

«Muzurluk yapanı öldürmek caizdir diye inanıyorum. Yapana yapmak Hz. Ali'den kalmıştır.» (Adam öldürme)

«Allah indinde de günah değil olduğuna inanıyorum. Büyük günahlar diye bir kitapta okumuştum. Büyük günah işleyen bir kişiyi öldürdüm.»

«Çünkü o benim canımı almaya uğraşıyordu.» (Adam öldürme)

«Ben haksız olarak cinayet işlemiş değilim. Bizi ve aile efradımızı rahatsız eden ve zulüm edenlerin öldürülmesinin günah olduğuna inanmıyorum. Doğrusunu Allah bilir.» (Adam öldürme)

«Babam vurulmuş, üç tane kardeşim vurulmuş. Buna sebep mecburen bu işi yapmak zorunda kaldım.» (Adam öldürme)

İşlemiş olduğum belirli bir suç yok. Dosyamda da bellidir. Öldürme olayı yok. Yaralama dahi yok. Sadece iki el ateş açma havaya. Onun için işlediğim suçun günahı yok, bana cezayı verenlerin günahı var.» (Öldürmeye teşebbüs).

«İşlediğim suçta herhangi bir günah yok.» (Irza geçme)

«Suç olarak görmüyorum.» (Kız kaçırma).

Suçluların bu açıklamalarından da, özellikle kan dâvası ve intikam nedeniyle adam öldürenlerin, yapılan bir haksızlığın intikamını almış olmaları, büyük günah işleyen birisini öldürmüş olmaları nedeniyle günah almayacakları inancında oldukları anlaşılmaktadır.

F — Bulgular ve Varsayımlarla İlişkiler

1. Araştırmamızda, suçlularda ibadet etme ve kendilerini dinî yönden değerlendirme, eleştiriye tabi tutma oranının düşük, dinin yasakladığı davranışları yapma oranının ise yüksek olacağı varsayılmıştı.

Elde ettiğimiz bulgular bu varsayımımızı kısmen destekler doğrultudadır. Şöyle ki;

Suçlulardan hiç namaz kılmayanlarla, sadece bayram namazı kılanların toplam oranı % 56,01 iken, beş vakit ve nafile, beş vakit, cuma ve bayram namazı ve ara sıra namaz kılanların toplam oranı % 43,96'dır. Beş vakit namaz kılanların oranı ise % 13,75'tir.

Buna karşılık, suç işlemeden önce suçluların yarısından fazlasının (% 56,25) Ramazan'da devamlı oruç tuttıkları belirlenmiştir. Hiç oruç tutmayanların oranı % 32,18'dir.

Suçlularda kendilerini dinî yönden değerlendirme oranının düşük olduğu görülmüştür. Kendilerini sık sık veya zaman zaman değerlendirmeye tabi tutanların oranı % 38,81, çok az veya hiç değerlendirmeye tabi tutmayanların oranı ise % 61,17'dir.

Buna karşılık suçlulardan sık sık veya ara-sıra içki içenlerin toplam oranı % 81,07; hiç içki içmeyenlerin oranı % 18,91'dir. Hiç kumar oynamayanların oranı % 13,75; sık sık ve ara-sıra kumar oynayanların oranı ise % 31,93'tür. Çoğunluğu (% 56,51) eğlencesine oyun oynadıklarını belirtmişlerdir.

Görüldüğü gibi suçlularda genel olarak oruç tutma oranı ortanın üstünde, ancak namaz kılma oranı düşüktür. Buna karşılık dinin yasakladığı davranışları yapma oranı ise oldukça yüksektir.

2 «Hırsızlık ve ırza geçme gibi yüz kızartıcı suç işleyenlerde Allah inancı ve ibadet durumunun, adam öldürme ve yaralama suçu işleyenlere oranla daha zayıf olacağı» varsayımımız doğrulanmış bulunmaktadır.

Allah'ın varlığına kesin olarak inanma oranı adam öldürenlerde % 91,66; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 87,50; yaralama suçu işleyenlerde % 84,84 iken, hırsızlık suçu işleyenlerde % 69,23; Gasp suçu işleyenlerde % 56,6; ırza geçme suçu işleyenlerde ise % 57,14'dür.

Hiç namaz kılmayanların oranı, adam öldürenlerde % 22, 68; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 25, yaralama suçu işleyenlerde % 27,27'dir. Bu oran hırsızlık suçu işleyenlerde ise % 52,38'dir.

Aynı şekilde hiç oruç tutmayanların oranı adam öldürenlerde % 21,29; öldürmeye teşebbüs edenlerde % 12,50; yaralama suçu işleyenlerde % 18,18 iken, hırsızlık suçu işleyenlerde % 64,61; gasp suçu işleyenlerde % 56,66; ırza geçme suçu işleyenlerde % 47,61'dir.

Görüldüğü gibi Allah'a inanmayan ve ibadet etmeyenlerin oranları, hırsızlık, gasp ve ırza geçme suçu işleyenlerde, adam öldürme, öldürmeye teşebbüs ve yaralama suçu işleyenlere oranla oldukça yüksek sayıdadır.

G — Sonuç :

Suç işleyenler, büyük bir çoğunlukla kendilerini suçlu görmemektedirler. Kendilerinin haksız olmadıklarına inanmakta, yapılan bir haksızlığa karşı bu suçu işlediklerini veya böyle bir suçu işlemeğe mecbur kaldıklarını söylemektedirler.

Bu nedenle büyük çoğunluğu (% 73,71) işledikleri suçun günah olduğuna inandıkları halde, bu suçu işlemeğe mecbur kaldıklarını, başka çareleri olmadığını (% 47,07), haksız olmadıkları için günah alacaklarını sanmadıklarını (% 21,84) veya suçun kendisi günah ama haklı oldukları için günah değil aksine sevap alacaklarını (% 8,61) düşünmektedirler.

İşledikleri suçu günah kabul etmeyenler de aynı şekilde, haksız olmadıkları (% 55), bu hareketi yapmakla günah işlemiş değil, adaleti yerine getirmiş oldukları (% 15), yapılan bir haksızlığın intikamını aldıkları (% 17,5) için işledikleri suçun günah olduğuna inanmamaktadırlar.

İşlediği suçun günah olduğuna inandığı halde çevresinin etkisinde kaldığı ve fazla düşünemediği için suç işleme, özellikle fiililivata (% 100), ırza geçme (% 66,66), hırsızlık (% 44,89) ve gasp (% 39,13) suçu işleyenlerde yüksek orandadır. Bunlarda bilhassa arkadaş çevresinin önemli etkisinin olduğu görülmüştür.

Suçluların, suç işlemeden önce % 83,53'ünün hiç bir şüphe duymadan kesin olarak Allah'a inanmakta, % 82,06'sının «öldükten sonra, bu dünyada Allah'ın emrini tutup iyi işler yapanların Cennet'e, Allah'ın emrini tutmayıp kötü işler yapanların Cehennem'e gideceğini» kabul etmekte, % 13,75'inin beş vakit, % 22,35'inin cuma ve bayram namazlarını kılmakta, % 56,25'inin Ramazan'da devamlı oruç tutmakta oldukları görülmüştür.

Hırsızlık, gasp, irza geçme, fiililivata suçu işleyen ve uyuşturucu kullananlarda diğer suçlulara oranla Allah inancının daha zayıf olduğu, dine karşı ilgisizlik bulunduğu, ibadetlerin büyük oranda yapılmamasına karşılık, dinin yasakladığı davranışların bunlarda yüksek oranda yapıldığı belirlenmiştir.

Suçluların çoğunluğunun (% 61,17), suç işlemeyen önce kendilerini dinî yönden çok az veya hiç değerlendirmeye tabi tutmadıkları, dinî konularda az (% 52,33), çok az (% 24,57) ya da hiç denecek kadar (% 8,35) bilgileri olduğu görülmüştür. Suçluların büyük çoğunluğunun (% 72,72) ilköğretim mezunu olduğu düşünülecek olursa, ilköğretimdeki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde öğrencilere yeterince bilgi verilmeli ve bilhassa günah-sevap, helâl-haram konuları üzerinde detaylı olarak durulmalıdır.

Adam öldürme, öldürmeye teşebbüs ve yaralama suçlarının büyük bir çoğunlukla plânlı değil de anî olarak meydana geldiği anlaşılmaktadır. Kişi, karşısındakinin kendisini öldüreceği endişesiyle veya yapılan bir haksızlığa tahammül edemeyerek bu suçu işlemektedir. Bunda özellikle eğitim seviyesinin düşük oluşunun önemli rolü olduğu kanaatindeyiz.

Kan dâvası ve intikam almak için suçu işleyenlerin bunu, kanunun verdiği cezaları yeterli bulmama (Kendisi için verilen cezayı fazla görüyor) ve çevresinin etkisinde kâalma nedeniyle yaptıkları anlaşılmaktadır.

Bazı adam öldürme olaylarının dinî inançtan destek alınarak işlendiğini görmekteyiz. Akrabasını öldüren birisini veya onun akrabasını ya da namusuna dil uzatanı öldürmenin dinen gerektiğine ve bunu kendisinin yapması halinde günah değil, aksine sevap alacağına, en azından dinen sorumlu olmayacağına inanmaktadır.

Bazı suçlular, ceza kanunlarının bilinmeyişi suçu işlemeye etkili olarak görmektedirler. Bu nedenle okullarda veya radyo-televizyon programlarıyla, hangi suça ne gibi cezalar verildiğinin öğretilmesinin, ceza kanunlarının etkinliğini sağlamak ve suçu önlemek açısından yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Son olarak şunu söylemek istiyoruz : Yaptığımız bu araştırma, suçluların dinî inanç ve ibadet durumlarını belirlemeye yöneliktir. Elde ettiğimiz bulgular, özellikle yüz kızartıcı suçu işleyenlerin inanç ve ibadet oranlarının düşük, dinin yasakladığı davranışları yapma oranlarının ise yüksek olduğu şeklindedir. Bu da, dine bağlılıkla bilhassa yüz kızartıcı suçlar arasında ters bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

DİPNOTLAR :

1. Johannes Gründel, Schuld und Versöhnung, Matthias-Grünewald Verlag, Mainz 1985, s. 70.
2. Gründel, a.e., s. 70.
3. O.A. Germann, Das Verbrechen im neuen Strafrecht, Zürich 1942, s. 13.
4. Sulhi Dönmezer, Sahir Erman; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, İst. Ü. Y., 7. Baskı, İst. 1979, C. I, s. 347, 348; Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, Ank. Üniv. Hukuk Fak. Yayını, Ank. 1975, s. 8-10.
5. Alacakaptan, a.e., s. 10.
6. Bkz.: Adalet İstatistikleri, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara 1985-86.
7. Birleşmiş Milletler Haberleri, 20 Ağustos 1980, Sayı 121, s. 1.
8. Wilhelm Bernsdorf; Friedrich Bülow, Wörterbuch der Soziologie, Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1955, s. 593.
9. Mustafa T. Yücel, Suç ve Ceza Anatomisi, Ank. 1973, s. 101
10. David Krech; Richard S. Crutchfield, Sosyal Psikoloji, Nazariye ve Problemler, İst. Üniv. Ed. Fak. Yay., İkinci Baskı, İst., 1970, Birinci Kitap, s. 175.
11. Neda Armaner, Din Psikolojisine Giriş, Ank. 1980, C. I, s. 75.
12. Belma Özbaydar, Din ve Tanrı İnancının Gelişmesi Üzerine Bir Araştırma, Baha Matbaası, İst. 1970, s. 5.
13. Özbaydar, a.e., s. 5.
14. Sulhi Dönmezer, Kriminoloji, İst. Üniv. Yay., 2. Baskı, İst. 1962, s. 197.
15. Faruk Erem, Adalet Psikolojisi, Ank. Üniv. Hukuk Fak. Yay., 4. Baskı, Ank. 1961, s. 237.
16. Erem, a.e., s. 326-327.
17. Baron Rafaele Carofalo, Criminologia, «Suç, Suçlu ve Ceza», Çev.: Muhiittin Göklü, İst., 1977, s. 147.
18. Bkz.: «Türkiye'de Adam Öldürme Cürmü Mahkûmları Hakkında Kriminolojik İstatistik», İst. Üniv. Türk Kriminoloji Enstitüsü Yayınları, No. 1, İst. 1984; «1000 Mükerrir Suçlu Hakkında Kriminolojik Anket, Ank. Üniv. Hukuk Fak. Yay. No. 73, Ank. 1954.
19. Örneğin 1984 yılında, diğer cezaevlerinden Ordu Cezaevine 156, Giresun Cezaevine de 263 tutuklu gelmiştir. (Bkz.: Adalet İstatistikleri, 1984, s. 83).
20. Suçla ilgili istatistikler, suç işleme oranının en çok 20-30 yaşları arasında olduğunu göstermektedir. (Bkz.: Cesare Lombroso, Suç İşlemenin Biyolojik ve Sosyal Sebepleri, Çev. Sadı İrmak, İst. 1963, s. 47).
Ülkemizde 1984 yılında cezaevine yeni giren 27.929 hükümlünün 10.301'i 22-29 yaşları arasında olup, en yüksek orandadır. (Bkz.: Adalet İstatistikleri, 1984, s. 59).

21. Lombroso, Suç İşlemenin Biyolojik ve Sosyal Sebepleri, s. 39-40.
22. Jeon Pinatel, Suç ve Tahsil, Çev.: Selâhattin Atalay, Adalet Dergisi 1956, Sayı: 5, s. 513-521.
23. Ferri, yaptığı istatistikler sonucu alkol sarfiyatı ile öldürme ve yaralamaların eşit yürüdüğünü göstermiştir. (Bkz.: Sadi Irmak, Suç İşlemenin Amillerine Dair, İst. 1940, s. 56).
24. Cihad Tunç, Kelâm İlminde Büyük Günah Meselesi, Ank. Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi, C. 23, Ank. 1978, s. 325.
25. Bkz.: Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayını, s. 343.
26. Alfred Bertholet, Wörterbuch der Religion, Alfred Kröner Verlag, Stuttgart, 1962, s. 534.
27. Bovet, Der Glaube Erstarrung und Erlösung, s. 167; Krs.: Ferit Devellioğlu; Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik lügât, Ank. 1970, s. 357.
28. Erdoğan Fırat, Şahsiyet Gelişiminde Tevbenin Fonksiyonu, Doçentlik Tezi (Basılmamış), Ank. Üniv. İlahiyat Fak., Ank. 1982, s. 89.
29. Cründel, Schuld und Versöhnung, s. 84.